

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Voeding en Diëtetiek
voltijd

Hogeschool van Amsterdam

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Voeding en Diëtetiek
voltijd

Hogeschool van Amsterdam

CROHO nr. 34579

Hobéon Certificering

Datum

23 april 2018

Auditpanel

Dhr. W.L.M. Blomen

Dhr. Prof. Dr. J.C. Seidell

Dhr. S. Aalst MSc.

Dhr. B. Agricola MSc.

Dhr. C. Dros

Secretaris

Mevr. D.P.M. de Koning MSc.

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	11
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	29
6.	AANBEVELINGEN	31
BIJLAGE I	Scoretabel	33
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	35
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	39
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	41

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool van Amsterdam
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Voeding en Diëtetiek
registratienummer croho	34579
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	1. Nutrition & Dietetics, 2. Nutrition & Health Promotion 3. Nutrition & New Product Management
locatie	Amsterdam
variant	Voltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	9 november 2017
contactpersoon opleiding	Anneke Vierhout Kwaliteit & Accreditatie - Beleidsafdeling Onderwijs en Onderzoek Hogeschool van Amsterdam E. a.vierhout@hva.nl

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam is een van de vier opleidingen Voeding en Diëtetiek in het land. De opleiding werkt samen met De Haagse Hogeschool, de Hanzehogeschool Groningen en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen in het Landelijk Overleg Opleidingen Voeding en Diëtetiek (LOOVD).

De opleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam leidt studenten op tot ondernemende, communicatieve professionals op het gebied van voeding, gezondheid en duurzaamheid, binnen een internationale context. De opleiding biedt een praktijkgericht programma aan met drie differentiatierichtingen: Nutrition & Dietetics, Nutrition & Health Promotion of Nutrition & New Product Management.

De afgestudeerden zijn werkzaam in kaderfuncties bij bedrijven, non-profit organisaties, (semi-)overheid of in een eigen onderneming. Hierbij vertegenwoordigen zij verschillende werkvelden: diëtetiek, voedingsvoorlichting, health promotion, public health, retail, industrie en foodservice. Afgestudeerden van de opleiding komen onder meer terecht als:

- de proactieve ondernemer in de zorg, zowel intramuraal als extramuraal;
- de trekker van preventieve gezondheidsprojecten en voedselstrategieprogramma's;
- de beleidsmaker op het terrein van gezondheid en duurzaamheid;
- de innovator van producten en diensten in de foodsector.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleidingen Voeding en Diëtetiek hanteren een op landelijk niveau vastgesteld en op inzichtelijke wijze vormgegeven opleidingsprofiel. De hierin opgenomen competenties zijn in overeenstemming met de eisen vanuit de wet BIG. De graadverlening, *Bachelor of Science*, is passend bij deze opleiding. De zeven beroepscompetenties beschrijven het kwalificatieniveau van de beginnend diëtist en voedingskundige in de actuele beroepspraktijk. Ze bepalen het eindniveau van de bacheloropleiding en zijn leidend voor de inhoud van het onderwijsprogramma.

De beoogde leerresultaten zijn stevig gevalideerd, beschrijven aantoonbaar het bachelorniveau en zijn georiënteerd op de beroepsuitoefening van de diëtist/voedingskundige, maar ook is de ontwikkeling van onderzoekend vermogen expliciet in (de uitwerking van) de beoogde leerresultaten opgenomen. Een sterk punt vindt het panel dat de opleiding haar visie op onderzoek heeft uitgewerkt en ten aanzien van het aspect 'kritisch redeneren' in samenwerking met het VUmc een nieuwe methode heeft ontwikkeld en beschreven in een studieboek. Door nauwe samenwerking met het lectoraat Gewichtsmanagement zorgt de opleiding voor aansluiting bij de eisen in het vakgebied. De lector maakt deel uit van het managementteam en participeert in de ontwikkeling van nieuwe thema's en sluit aan bij diverse overleggen van de opleiding.

De opleiding heeft op basis van de landelijk overeengekomen leerresultaten een duidelijk eigen profilering. Door haar positie in de faculteit Bewegen, Sport en Voeding kenmerkt de opleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam zich allereerst door een directe verbinding tussen sport en bewegen, gezondheid en voeding. Het panel zag dit onder meer terug in het feit dat de opleiding bewegingsadviezen als leerlijn door de jaren heen laat terugkomen. Zij legt een mooie verbinding tussen sport en bewegen, gezondheid en voeding. De opleiding kent daarnaast de drie eerder genoemde differentiaties, waarbij zij zich met de richting Nutrition & New Product Management echt onderscheidt in den lande. Het auditpanel ziet mogelijkheden om deze richting nog sterker neer te zetten.

De opleiding heeft haar competenties degelijk uitgewerkt voor alle drie de profielen door per differentiatie de verschillende context waar studenten mee te maken hebben, in specifieke formuleringen tot uiting te brengen.

De richtingen Nutrition & Dietetics en Nutrition & Health Promotion zijn aan elkaar gelieerd. Afgestudeerden vanuit beide richtingen kunnen bijvoorbeeld aan de slag als behandelaar in de eerstelijnszorg en als voorlichter op het terrein van voeding en gedrag (*public health practitioner*). Het beroepenveld is sterk in beweging. Ook op landelijk niveau worden er gesprekken gevoerd over de toekomst van de "klassieke diëtist". Het auditpanel wil de opleiding meegeven om te blijven monitoren of de gemaakte keuzes actueel zijn en blijven in dit veranderende beroepenveld. Het panel kan zich voorstellen dat de opleiding nog eens goed kijkt naar de positionering van de N&D en N&HP-profielen ten opzichte van elkaar en naar de bijbehorende discussie over het wel of niet verplicht stellen van de BIG-registratie bij N&HP. Vertrouwenwekkend is dat de opleiding deze punten reeds op haar netvlies heeft en hier regelmatig het discours over voert met betrokkenen in en rondom de opleiding.

Het versterken van de relatie met het werkveld en het verder uitwerken van de visie op internationalisering en concretisering hiervan in het opleidingsprofiel beschouwt het auditpanel als ontwikkelkansen richting de toekomst. Het doet niet af aan de waardering die het auditpanel heeft de keuzes die de opleiding tot nu toe heeft gemaakt en het oordeel 'goed'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving van de hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek overstijgt systematisch de basiskwaliteit. Een analyse van het curriculum wijst uit dat het programma qua dekking van Body of Knowledge & Skills en competenties goed in elkaar zit. Studenten worden in staat gesteld om alle competenties op eindniveau te realiseren, inclusief de onderzoeks- en internationale competenties. Het programma kent een logische, inhoudelijke samenhang. Gedurende de eerste drie semesters volgt de student een breed basisprogramma. Het accent ligt daarbij op de voeding van de gezonde mens, kennis over de samenstelling, eigenschappen en herkomst van voedingsmiddelen, voedingsfysiologie, epidemiologie en welvaartziekten, onderzoeksvaardigheden, projectmanagement, psychologie, communicatieve vaardigheden, marketing en het maken van een plan voor een eigen bedrijf. Het curriculum van de eerste drie semesters is zodanig samengesteld dat de student een duidelijk beeld krijgt van de verschillende beroepsmogelijkheden en een goede keuze kan maken voor de volgende fase van de opleiding. In semester 4 en 5, de volgende fase van de opleiding, verdiept de student zich door te kiezen voor één van de drie differentiatierichtingen: Nutrition & Dietetics, Nutrition & Health Promotion, en Nutrition & New Product Management.

De opleiding heeft een rijke praktijkgerichte leeromgeving gecreëerd met pareltjes als het co-creation-lab en het BOOT-project en denkt goed na over hoe zij de relatie met de beroepspraktijk nog verder kan versterken. Winst in de opleiding is nog te halen in het vaker multidisciplinair samenwerken en in het aanbrengen van verdere samenhang tussen de verschillende didactische en inhoudelijke leerlijnen.

De leerlijn Onderzoek is goed opgezet. Studenten zijn betrokken bij de uitvoering van onderzoek. Gedurende de opleiding ontwikkelen ze onderzoeksvaardigheden waarmee ze evidence based praktijkonderzoek kunnen uitvoeren en zich ontplooiën tot kritische professionals. Gekoppeld aan de onderzoeksleerlijn binnen de opleiding voeren zij specifieke onderzoeksopdrachten uit in verschillende theoretische vakken, in een minor, tijdens praktijkstages en in het bijzonder tijdens hun afstudeeronderzoek. Het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding om de integratie van onderwijs en onderzoek nog verder te versterken. De rol van de lector Gewichtsmanagement, die ook zitting heeft in het managementteam en samenwerkt met de curriculumcommissie, is hierbij vertrouwenwekkend. Het panel ziet hier ook mogelijkheden in het meer benutten van het Amsterdam Nutritional Assessment Centre.

Het panel was niet alleen zeer onder de indruk van de state of the art voorzieningen in het ANAC, maar ook over de keukens en de manier waarop de opleiding de schoolkantine inzet bij het onderwijs.

Het programma wordt uitgevoerd door een gedreven, gekwalificeerd team dat structureel geschoold wordt en voldoende gefaciliteerd. Ondanks de grote werkdruk slaagt men er toch in om het werkplezier hoog te houden. Deze werkdruk wordt goed gemonitord en is bespreekbaar. Er is sprake van korte lijnen; ook naar de studenten toe.

De opleiding toont een gezonde dosis kritisch vermogen over haar programma; er is een bewustzijn binnen het team ten aanzien van de verbeterpunten en een grote ambitie om daarmee aan de slag te gaan. De opleiding streeft ernaar om uitdagend onderwijs neer te zetten waar studenten gestimuleerd worden om het beste uit zichzelf te halen en ze ook ruimte hebben om eigen interesses te volgen. De opleidingscommissie is de afgelopen vier jaar uitgegroeid tot een professioneel adviesorgaan en profileert zich nadrukkelijk en studentleden denken mee, o.a. tijdens beleidsdagen van het opleidingsteam en evaluatie-avonden. De inhoud en samenhang van het onderwijsprogramma ervaren zowel de achterban als de OC-studentleden als positief en goed.

Op grond van bovenstaande karakteristieken van de onderwijsleeromgeving, beoordeelt het panel Standaard 2 als 'goed'.

Standaard 3. Toetsing

Het panel ziet een gedegen systeem van toetsen en beoordelen. Toetsen en beoordelen gebeurt op een valide, betrouwbare en transparante wijze. De toetsen liggen in lijn met de leerdoelen en het didactisch concept; constructive alignment is toegepast om de toetsing zo optimaal mogelijk te laten aansluiten bij het eerder gevolgde onderwijs. De te ontwikkelen competenties en de te behalen leerdoelen zijn bij de student bekend, evenals de beoordelingscriteria van de toetsen. Een mooie variatie van toetsvormen is zichtbaar. Het aantal toetsen is in de nieuwe opleiding teruggebracht om de druk op zowel studenten als docenten te verminderen. Er wordt gebruik gemaakt van meer integrale toetsen, waarin zowel kennis, vaardigheden als attitudes worden getoetst. Op een fraaie wijze zet de opleiding toetsen en de beoordelingen in om het leerproces van studenten te versterken, onder meer door meer in te zetten op feedback- en feedforwardmomenten. Taal- en vormeisen worden altijd beoordeeld.

Het auditpanel ziet instemmend dat de opleiding veel werk maakt van het creëren van een kwaliteitscultuur op het gebied van toetsing – onder meer via kalibratiesessies – en waardeert dat zowel binnen de academie als binnen de opleiding ruimte is voor een goed gesprek over de kwaliteitsbewaking en –borging van het toetssysteem. Er is sprake van veel overleg over dit onderwerp binnen het docententeam, ook in interactie met examencommissie, toetscommissie, curriculumcommissie en management. Acties die de opleiding heeft ingezet sinds 2015, zijn onder meer de training van docenten op het gebied van toetsing; waar mogelijk het hanteren van een vier-ogen beleid bij zowel het ontwikkelen als het beoordelen van toetsen; de inzet van toetsmatrijzen en rubrics en de inzet van externe beoordelaars. Dit alles onder het toezien oog van een deskundige examen- en toetscommissie die de toetsings- en beoordelingsprocedures strak en consequent monitoren op basis van een toetsplan, toetsmatrijzen en toetsanalyses.

Op basis van bovenstaande argumenten concludeert het panel dat de opleiding boven de basiskwaliteit uitstijgt. Het panel beoordeelt standaard 3 op een passende wijze met het oordeel 'goed'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Bij deze standaard komt het auditpanel tot het oordeel 'voldoende'. Het niveau van de scripties weerspiegelt samenvattend het hbo-bachelorniveau dat men van een hbo-bachelor Voeding en Diëtetiek mag verwachten. Het panel heeft een aantal goede scripties gezien met bijbehorende deugdelijke onderzoekopzet en -methodiek, een helder theoretisch kader waarin actuele literatuur wordt gebruikt, duidelijke conclusies en aanbevelingen en een mooie verantwoording van en reflectie op het onderzoek(sproces). Deze kwaliteit vertaalde zich veelal ook in een hoger cijfer. Vermeldenswaardig in dit kader zijn ook de prijzen die studenten Voeding en Diëtetiek winnen, publicaties, hun deelname aan research awards en presentaties op (inter)nationale symposia. Daartegenover stond een aantal scripties die van voldoende niveau waren, maar waarbij er ruimte voor verbetering was t.a.v. het uitvoeren van het praktijkgericht onderzoek. Aandacht is gewenst voor de formulering van de onderzoeksvragen en de bijbehorende probleemanalyse, de theoretische diepgang en de methodische aanpak.

Het werkveld uitte zich positief over het niveau van de afgestudeerden. Alumni waren tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk, hun landing in het werkveld en de doorgroeimogelijkheden die ze hadden na hun eerste baan. Ten aanzien van het alumnibeleid adviseert het panel om dit in meer strategische zin vorm te geven.

Algemene conclusie:

Op grond van een voldoende oordeel op de standaard 4 'Gerealiseerde leerresultaten', gecombineerd met het oordeel goed op de standaarden 1 'Beoogde leerresultaten', 2 'Onderwijsleeromgeving' en 3 'Toetsing' komt het auditpanel volgens de beslisregels van de NVAO op het eindoordeel 'voldoende' voor de opleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam.

Het panel adviseert de NVAO de accreditatie met de gebruikelijke termijn van zes jaar te verlengen.

Den Haag, 23 april 2018

W.L.M. Blomen,
voorzitter

D.P.M de Koning MSc.,
secretaris

3. INLEIDING

De hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam is een van de vier opleidingen Voeding en Diëtetiek in het land. De opleiding werkt samen met De Haagse Hogeschool, de Hanzehogeschool Groningen en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen in het Landelijk Overleg Opleidingen Voeding en Diëtetiek (LOOVD).

Faculteit Bewegen, Sport en Voeding

De opleiding Voeding en Diëtetiek in Amsterdam bestaat al 75 jaar en maakt sinds 2005 deel uit van de faculteit Bewegen, Sport en Voeding (FBSV), waartoe ook de Academie voor Lichamelijke Opvoeding (ALO) en de opleiding Sportkunde behoren. Hierdoor is er tevens een directe verbinding tussen sport en bewegen, gezondheid en voeding. De faculteit heeft zo'n 2.500 studenten verdeeld over de drie opleidingen. De opleiding is samen met de andere opleidingen binnen het domein Bewegen, Sport en Voeding gevestigd in het stadsdeel Osdorp, midden tussen verschillende lokale sportaccommodaties en -verenigingen.

Elke opleiding wordt geleid door een opleidingsmanager. Aan het hoofd van de faculteit staat de decaan. De faculteit Bewegen, Sport en Voeding is kleinschalig, wat als voordeel heeft dat men elkaar kent en de betrokkenheid groot is. De diversiteit van de studentenpopulatie met zowel sport- als voedingsstudenten straalt dynamiek, energie en vitaliteit uit en geeft daarmee een duidelijke eigen kleur aan de faculteit.

Opleiding Voeding en Diëtetiek

Bij de opleiding Voeding en Diëtetiek van de HvA volgen studenten het eerste anderhalf jaar een breed basisprogramma met onder meer voedingsleer, advisering, communicatie en voorlichtingskunde, voedingsfysiologie, epidemiologie, onderzoeksvaardigheden, projectmanagement en marketing. Daarna kiezen zij één van de drie afstudeerrichtingen, die zijn afgestemd op de sterk in beweging zijnde 'voedingsmarkt': Nutrition & Dietetics (ND), Nutrition & Health Promotion (HP) of Nutrition & New Product Management (NPM).

Nutrition and Dietetics

Binnen de richting Nutrition and Dietetics ligt de nadruk op voedings- en dieetadviesing in een multidisciplinaire – veelal klinische – setting. Een maatschappelijke ontwikkeling is de toename van het aantal chronisch zieken. De diëtist verleent eerste- en tweedelijnszorg. Een goede kennis van voeding is essentieel voor deze beroepspraktijk evenals kennis en inzicht in verschillende ziektebeelden en bijbehorende dieetbehandeling. Klinische voeding is een belangrijk onderdeel. Ook het uitvoeren van evidence based voedings- en dieetadviezen met de daarbij behorende gesprekstechnieken komen uitgebreid aan bod. Ook voedingsbeleid en management van een afdeling of eigen bedrijf komen aan bod. Deze specialisatie leidt onder meer op tot:

- Intramuraal (hoofd)diëtist: verpleeghuis, verzorgingshuis, ziekenhuis, GGZ, revalidatiecentra, gehandicaptenzorg;
- Extramuraal (hoofd)diëtist: thuiszorg, jeugdhulpverlening, ZZP'er;
- Onderzoeksdietist: academisch ziekenhuis, ondersteuning onderzoek;
- Zelfstandig diëtist.

Nutrition & Health Promotion

Een trend die zichtbaar wordt, is een groeiende behoefte aan public health-professionals met expertise op het terrein van voeding en gedrag. De diëtist/voedingskundige bevordert een gezonde leefstijl en begeleidt individuen en groepen bij de preventie van welvaartsziekten (denk aan overgewicht, obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten) en bij het optimaliseren van (sport)prestaties. De nadruk ligt hierbij op het coachen en evidence based handelen.

Studenten in de richting Nutrition & Health Promotion verdiepen zich in verschillende doelgroepen en bekwamen zich op het gebied van gezondheidsbevordering op micro-, meso- en macroniveau, beleidsontwikkeling en de vertaling hiervan in programma's voor een planmatige uitvoering. Dit vereist een gedegen kennis van voeding en beweging en inzicht in en ervaring met het toepassen van gedragsveranderingstechnieken. Veel aandacht gaat uit naar het ontwikkelen van communicatieve vaardigheden, een visie op ethische aspecten van voeding en voedsel en het tonen van ondernemerschap. Andere aandachtspunten in het curriculum van HP zijn nieuwe ontwikkelingen op het gebied van lifestyle-coaching, e-coaching, moderne media, voedingsbeleid en bewegen in relatie tot gezondheid. De beroepsmogelijkheden nemen toe in werkvelden waarin de preventie van welvaartsziekten, het begeleiden naar een gezonde leefstijl of het optimaliseren van voeding voor sporters centraal staat. De specialisatie leidt onder meer op tot: voedingsvoorlichter, voedingskundige, diëtist eerste lijn, schooldiëtist, functionaris gezondheidsbevordering, lifestyle-adviseur, sportdiëtist.

Nutrition & New Product Management

Gezondheid, vitaliteit en duurzaamheid zijn in toenemende mate belangrijke uitgangspunten bij het ontwikkelen en vermarkten van nieuwe voedingsmiddelen. Bij de ontwikkeling van nieuwe food-concepten zijn kwaliteit, authenticiteit en duurzaamheid sleutelwoorden. De voedingsmiddelenbranche opereert in een internationale context, binnen de EU en ook steeds meer op mondiaal niveau. Het signaleren van (toekomstige) trends en behoeften van verschillende doelgroepen, het ontwikkelen van nieuwe foodconcepten, nieuwe producten en het vermarkten hiervan is een belangrijk functiegebied binnen de levensmiddelenindustrie, retail en foodservice. Binnen de richting Nutrition & New Product Management ligt de nadruk op marketing en innovatie. Studenten die hiervoor kiezen, verdiepen zich in marketing, consumentenonderzoek, productontwikkeling, food processing, (intercultureel) management, ondernemerschap en ethiek van de beroepspraktijk. Ze zijn gefocust op het signaleren van trends en het bedenken, ontwikkelen en in de markt zetten van nieuwe food & drink concepts. Afgestudeerden van Nutrition & New Product Management zijn werkzaam binnen de levensmiddelenindustrie en retail- en foodservicebedrijven in de volgende beroepen: productmanager, category-manager, account- en exportmanager, trade-marketeer, productontwikkelaar en voedingskundige, sensorisch en marktonderzoeker.

In onderstaand schema heeft de opleiding de visie, mogelijke beroepen en de bijbehorende titel weergegeven per differentiatie.

Schema 1 Beroepen in relatie tot differentiaties

Visie	pro-actief ondernemer In de zorg		trekker projecten gezondheid en voedsel		beleidsmaker gezondheid en duurzaamheid		innovator producten en diensten food-branche	
Beroepen	diëtist intramuraal	diëtist extramuraal	diëtist eerstelijns schooldiëtist sportdiëtist leefstijlcoach	adviseur gezondheid en duurzaamheid	manager health promotion	consumenten- voorlichter kwaliteits- medewerker	product- manager	innovatie- manager
Differentiatie	Nutrition & Dietetics		Nutrition & Health Promotion			Nutrition & New Product Management		
Titel	diëtist		diëtist* / voedingskundige			voedingskundige		

*met voorwaarde aan stage

Sinds studiejaar 2014-2015 heeft Voeding en Diëtetiek een nieuw managementteam. Het team is ingericht volgens het Sturingsmodel van de HvA, met naast de opleidingsmanager drie teamcoördinatoren die ieder afzonderlijk verantwoordelijk zijn voor één van de drie onderwijsfases van de opleiding: propedeuse, hoofdfase en afstudeerfase.

Lector nieuw MT-lid

De opleiding heeft besloten om de integratie onderwijs-onderzoek nog meer te versterken. Daarom maakt de lector Gewichtsmanagement vanaf studiejaar 2017-2018 deel uit van het managementteam van zowel de opleiding als van de faculteit.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beoogde leerresultaten

In landelijk verband hebben de diëtietiekopleidingen het beroepsprofiel uit 2013, opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Diëtisten, omgezet in een nieuw landelijk opleidingsprofiel dat uiteindelijk is vastgesteld in 2015. Dit profiel is opgezet op basis van de *CanMEDS*-systematiek waardoor een vergelijking met andere profielen van beroepen in de gezondheidszorg mogelijk is. De zeven competentiegebieden die *CanMEDS* onderscheidt, zijn: 1) Vakinhoudelijk diëtistisch handelen, 2) Communicatie, 3) Samenwerking, 4) Management & Organisatie, 5) Onderzoek, 6) Ondernemerschap & Marketing en 7) Professionaliteit. Vervolgens zijn op basis van de *CanMEDS* competentiegebieden leeruitkomsten geformuleerd die daarna door de verschillende opleidingen Voeding & Diëtietiek in hun curriculum zijn verwerkt.

Het landelijk beroepsprofiel Voeding & Diëtietiek onderscheidt drie beroepscontexten: Voeding & Zorg, Preventie & Health Promotion en Voeding & Industrie die ontleend zijn aan het Europese opleidingsprofiel van de *European Federation of the Associations of Dietitians*. De beroepscontexten zijn door de opleiding Voeding en Diëtietiek van de Hogeschool van Amsterdam omgezet in drie differentiaties:

4. Nutrition & Dietetics,
5. Nutrition & Health Promotion en
6. Nutrition & New Product Management.

De opleiding V&D van de HvA hanteert de hierboven genoemde zeven beroepscompetenties. De competentie 'Vakinhoudelijk handelen' is bij de opleiding geconcretiseerd in de competentie 'Advisering en begeleiding'. De competenties gelden voor alle afgestudeerden in de drie differentiaties op hetzelfde niveau, maar in een verschillende context. Deze context heeft de opleiding in specifieke formuleringen tot uiting gebracht (zie illustratie in onderstaande tabel). De set van competenties is leidend voor de inrichting van het curriculum.

Tabel 1. Uitwerking beroepscompetentie 'Advisering en begeleiding' per differentiatie

Advisering en begeleiding: De voedingskundige/diëtist analyseert problemen, vragen en behoeften op het gebied van voeding, stelt doelen gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en afstemming met stakeholders en adviseert, rekening houdend met relevante randvoorwaarden	
Nutrition & Dietetics	<ul style="list-style-type: none">▪ De voedingskundige/diëtist analyseert problemen, vragen en behoeften op het gebied van voeding en stelt op basis daarvan een evidence based behandelplan of voorlichtingsplan op, in overeenstemming met andere disciplines en/of de medische behandeling.▪ De voedingskundige/diëtist stelt een (dieet)advies op maat op voor een cliënt of groep, passend binnen het behandelplan.▪ De voedingskundige/ diëtist begeleidt de cliënt of groep bij de uitvoering van een voedings- of dieetadvies gericht op problemen, vragen en behoeften en stimuleert hierbij gedragsverandering.

Nutrition & Health Promotion	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De voedingskundige/diëtist analyseert voedingsproblemen, vragen en behoeften op het gebied van voeding en stelt op basis daarvan een evidence based behandelplan of interventieplan op in het kader van gezondheidsbevordering. ▪ De voedingskundige/diëtist begeleidt de cliënten/groepen bij de uitvoering van adviezen op het gebied van gezondheidsbevordering
Nutrition & New Product Management	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De voedingskundige signaleert en analyseert behoeften aan nieuwe voedingsconcepten en adviseert de onderneming betreffende het proactief anticiperen hierop. ▪ De voedingskundige ontwerpt op methodische wijze nieuwe evidence based voedingsconcepten of past bestaande concepten aan voor de nationale en internationale markt aan de hand van creatieve en kwalitatieve technieken gericht op gezondheid en duurzaamheid. ▪ De voedingskundige analyseert op basis van consumenten- en marktonderzoek behoeften van doelgroepen op het gebied van de voeding. ▪ De voedingskundige draagt zorg voor de uitvoering van een proactief beleid voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de voeding

Omdat het een landelijk beroeps- en opleidingsprofiel betreft, is in het ontwikkelingsproces uitvoerig de professionele oriëntatie (kennis, vaardigheden en houding) van de beginnend diëtist en voedingskundige herijkt en vastgelegd. Ook is door middel van een koppeling met de Dublin descriptor en de hbo-standaard het bachelorniveau verankerd. Ook in haar eigen opleidingsprofiel heeft de opleiding de samenhang inzichtelijk gemaakt tussen de zeven beroepscompetenties die zij hanteert, de Dublin descriptor en de hbo-standaard. Tevens is de relatie gelegd met het internationale opleidingsveld. De opleidingen hebben in landelijk verband onder andere gebruik gemaakt van de 'European Dietetic Advanced Competences' en van de 'European Dietetic competences and their performance indicators'. Het landelijk opleidingsprofiel is door de opleidingen gepubliceerd in een *National Transcript Nutrition and Dietetics, 2010-2017*. Hierin is het studieprogramma uitgebreid beschreven hetgeen het voor studenten eenvoudiger maakt om in het buitenland in aanmerking te komen voor diploma-erkenning. Een adequaat initiatief volgens het auditpanel.

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding Voeding & Diëtetiek terecht deel uit maakt van het domein Gezondheidszorg en hierbij de juiste titulatuur, *Bachelor of Science*, hanteert.

Onderzoek

De uitwerking van het profiel geeft zowel richting aan het onderzoekend vermogen van de student als zijn internationale focus. Er is een aparte beroepscompetentie 'Onderzoek' geformuleerd waarin wordt gesteld dat de voedingskundige/diëtist voedingsgerelateerd praktijkgericht onderzoek opzet en uitvoert, gegevens verwerkt en resultaten rapporteert. Ook in andere competenties zijn aspecten van onderzoek opgenomen. We lezen zinsneden als 'stelt een evidence based behandelplan op', 'ontwerpt op methodische wijze' of 'analyseert op basis van consumenten- en marktonderzoek behoeften van doelgroepen op het gebied van voeding'.

De opleiding wil studenten afleveren die kritisch kunnen redeneren: met een kritische houding en volgens een systematische aanpak het diagnostisch en therapeutisch handelen kunnen beschrijven. Wat het panel een sterk punt vindt, is dat de opleiding hiervoor i.s.m. het VUmc een nieuwe methode heeft ontwikkeld en beschreven in het studieboek 'Kritisch redeneren in de diëtetiek' (Neelemaat F, Ozturk H, Weijs P, 2016)¹. Deze methode is geïmplementeerd in de leerlijn Onderzoek (zie standaard 2).

Internationale oriëntatie

T.a.v. de internationale oriëntatie stelt de opleiding dat voeding een onmiskenbare (grootstedelijke) internationale dimensie heeft die raakvlakken heeft met maatschappelijke sectoren zoals bedrijfsleven, overheid, politiek, economie, cultuur en instellingen op het gebied van gezondheid en bewegen.

¹ Deze methode geldt voor studenten Nutrition & Dietetics en studenten Nutrition & Health Promotion.

Afgestudeerden moeten volgens de opleiding een visie hebben op de positie van voeding en voedsel in deze omgeving en op de hoogte zijn van de maatschappelijke, culturele en wetenschappelijke ontwikkelingen die zich op het terrein van de voeding voordoen, zowel nationaal als internationaal. De opleiding wil daarnaast studenten opleiden die kunnen werken met diversiteit binnen een grootstedelijke/internationale context.

Diversiteit komt bijvoorbeeld tot uiting in de bespreking van (actuele) sociaaleconomische onderwerpen, religie en voedingsgewoonten. De opleiding werkt verder samen met buitenlandse onderwijs- en onderzoeksinstanties en is aangesloten bij internationale netwerken. Het auditpanel onderschrijft de invulling/uitwerking door de opleiding van internationalisering als doelstelling, maar is van mening dat dit explicieter dan thans het geval is, kan worden opgenomen in de set competenties. Het panel ziet de internationale component nu het sterkst terugkomen in de uitwerking van de beroepscompetenties in de differentiatie 'Nutrition & New Product Management'.

Het Amsterdamse Voeding & Diëtetiek profiel en inkleuring

Door haar positie in de faculteit Beweging, Sport en Voeding kenmerkt de opleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam zich allereerst door een directe verbinding tussen sport en beweging, gezondheid en voeding. Het panel zag dit onder meer terug in het feit dat de opleiding bewegingsadviezen als leerlijn door de jaren heen laat terugkomen (zie ook standaard 2). De opleiding kent daarnaast de drie eerder genoemde uitstroomprofielen. Het panel vindt dat de drie verschillende differentiaties een mooie verdieping geven binnen het opleidingsprofiel. Het heeft vastgesteld dat de opleiding per differentiatie een visie heeft geformuleerd en mogelijke beroepen heeft aangegeven (zie ook schema in de HO3 Inleiding). Met de richting Nutrition & New Product Management onderscheidt de opleiding zich echt van de andere opleidingen Voeding en Diëtetiek in den lande. Het panel denk dat de opleiding nog een verdere slag kan maken in het meer onderscheidend neerzetten van deze richting ten opzichte van bijvoorbeeld andere opleidingen als voedingsmiddelentechnologie (zie ook HO6 Aanbevelingen).

De richtingen Nutrition & Dietetics en Nutrition & Health Promotion zijn aan elkaar gelieerd. De opleiding heeft ook aangegeven dat er bijvoorbeeld overlap is in beroepen als diëtist eerstelijns, schooldiëtist, sportdiëtist en leefstijlcoach. Afgestudeerden vanuit beide richtingen kunnen aan de slag als behandelaar in de eerstelijnszorg en als voorlichter op het terrein van voeding en gedrag ('*public health practitioner*'). Het beroepenveld is sterk in beweging. Ook op landelijk niveau worden er gesprekken gevoerd over de toekomst van de "klassieke diëtist". Het auditpanel wil de opleiding meegeven om te blijven monitoren of de gemaakte keuzes actueel zijn en blijven in dit veranderende beroepenveld. Het panel kan zich voorstellen dat de opleiding nog eens goed kijkt naar de positionering van de N&D en N&HP-profielen ten opzichte van elkaar. Zo ziet het panel dat er in het profiel van NHP aandacht is voor gedragsveranderingstechnieken en kennis op het gebied van interventieontwikkeling; iets wat ook van belang is voor een diëtist vanuit N&D. Aan de andere kant is er in het profiel van N&D veel ruimte voor het oefenen met individuele begeleiding van cliënten en het opdoen van kennis en vaardigheden van/in de eerstelijnszorg; iets wat voor NHP'er die terechtkomen in de eerstelijnszorg ook essentieel is (zie verder HO6 Aanbevelingen).

In het verlengde van het bovenstaande speelt de discussie rondom de BIG-registratie. Afgestudeerden van de differentiaties Nutrition & Dietetics en van Nutrition & Health Promotion komen in aanmerking voor het voeren van de titel 'diëtist', wanneer zij aan de eisen voldoen die de wet BIG heeft gesteld aan het voeren van deze titel. Dit houdt onder meer in dat afgestudeerden stage moeten lopen onder begeleiding van een diëtist (paramedische stage). Studenten in de richting Nutrition & Dietetics worden automatisch opgeleid tot diëtist. Studenten in de richting Nutrition & Health Promotion kunnen ook kiezen voor afstuderen *zonder* BIG-registratie en niet afstuderen als diëtist, maar als voedingskundige. Vanuit het managementteam is aangegeven dat men het debat blijft voeren over het wel of niet verplicht stellen van een paramedische stage voor HP-studenten. Het panel vindt dit goed.

Validatie beoogde leerresultaten

Uit het landelijk opgestelde beroeps- en opleidingsprofiel blijkt dat dit door een brede vertegenwoordiging van het werkveld is gevalideerd. Door haar actieve deelname aan het Landelijk Opleidingen Overleg is de opleiding nauw betrokken bij het ontwikkelen en actualiseren van de beroepscompetenties. Voor het eigen profiel geldt dat een klankbordgroep, bestaande uit vier vertegenwoordigers uit het werkveld en het lectoraat, betrokken zijn geweest bij het formuleren van de visie op onderzoek, het vaststellen van de brede kennisbasis en de drie differentiatierichtingen en de bijbehorende set van competenties.

Daarnaast heeft de opleiding een Raad van Advies (RvA) die via periodiek overleg betrokken is bij de validatie van de beoogde leerresultaten en de invulling van het onderwijsprogramma. De vernieuwing en verbreding van de opleiding vereist een bredere samenstelling van de Raad, die vooral gericht was op de paramedische kant van de opleiding. Ten tijde van de audit was de opleiding bezig met het versterken van de relaties in het werkveld en de verbinding leggen met voor alle drie de differentiaties relevante partijen. Een vehicle hierbij is het HvA-FoodNetwork dat de opleiding in november 2016 gelanceerd heeft: een online platform waar alle facetten van de opleiding tentoon gespreid worden en waar de opleiding kennis deelt. Ook deelt ze op het platform interessante meetings en publiceert ze opinievormende artikelen die in het onderwijs/onderzoek gebruikt kunnen worden. De ambitie is om dit medium uit te bouwen naar een omgeving waar de opleiding stageplaatsen deelt, vlogs en blogs van studenten, alumni en werkveld deelt en de verbinding maakt tussen iedereen die zich op professioneel gebied bezighoudt met voeding.

Weging en Oordeel

De beoogde leerresultaten zijn stevig gevalideerd, beschrijven aantoonbaar het bachelorniveau en zijn georiënteerd op de beroepsuitoefening van de diëtist/voedingskundige, maar ook is de ontwikkeling van onderzoekend vermogen expliciet in (de uitwerking van) de beoogde leerresultaten opgenomen. Een sterk punt vindt het panel dat de opleiding haar visie op onderzoek heeft uitgewerkt en ten aanzien van het aspect 'kritisch redeneren' i.s.m. het VUmc een nieuwe methode heeft ontwikkeld en beschreven in een studieboek. Door nauwe samenwerking met het lectoraat Gewichtsmanagement zorgt de opleiding voor aansluiting bij de eisen in het vakgebied. De lector maakt deel uit van het managementteam en participeert in de ontwikkeling van nieuwe thema's en sluit aan bij diverse overleggen van de opleiding.

De opleiding heeft op basis van de landelijk overeengekomen leerresultaten een duidelijk eigen profilering. Zij legt een mooie verbinding tussen sport en bewegen, gezondheid en voeding en biedt drie differentiaties aan, waarbij zij zich met de richting Nutrition & New Product Management echt onderscheidt in den lande. Het auditpanel ziet mogelijkheden om deze richting nog sterker neer te zetten. De opleiding heeft haar competenties degelijk uitgewerkt voor alle drie de profielen door per differentiatie de verschillende context waar studenten mee te maken hebben, in specifieke formuleringen tot uiting te brengen. Vanwege de overlap kan het panel zich voorstellen dat de opleiding nog eens goed kijkt naar de positionering van de N&D en N&HP-profielen ten opzichte van elkaar en naar de bijbehorende discussie over het wel of niet verplicht stellen van de BIG-registratie bij N&HP. Vertrouwenwekkend is dat de opleiding deze punten reeds op haar netvlies heeft en hier regelmatig het discours over voert met betrokkenen in en rondom de opleiding.

Het versterken van de relatie met het werkveld en het verder uitwerken van de visie op internationalisering en concretisering hiervan in het opleidingsprofiel beschouwt het auditpanel als ontwikkelkansen richting de toekomst. Het doet niet af aan de waardering die het auditpanel heeft de keuzes die de opleiding tot nu toe heeft gemaakt en het oordeel 'goed'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

De opleiding vertaalt op een adequate manier de competenties naar leerdoelen en –inhoud en heeft onder meer via een competentiematrix inzichtelijk gemaakt welke competenties in welk jaar en in welk semester/welke leerlijn worden afgetoetst. Het panel heeft vastgesteld dat het programma alle beoogde leerresultaten afdekt.

Opbouw en inhoud van het programma

De opleiding Voeding en Diëtetiek duurt vier jaar. Ieder leerjaar bestaat uit twee semesters. Het 1ste semester heeft een uniform programma zonder invulling naar differentiatie-richtingen. Tijdens het 2de semester maken alle studenten via projectonderwijs en casuïstiek kennis met de drie differentiaties Dietetics, Health Promotion en New Product Management.

Illustratie kennismaken met de drie differentiaties

Zo maken studenten bij Nutrition & Dietetics kennis met het werkveld van de diëtist aan de hand van verschillende casussen (richtlijnen, analyseren, adviseren) en is er aandacht voor het behandelen van kinderen met overgewicht. Voor Nutrition & Health Promotion ligt de nadruk op preventie en beleid en gaan studenten aan de slag met het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen. Voor Nutrition & New Product Management ontwikkelen ze een concept voor een gezonde, duurzame en lekkere snack.

Het derde semester is een basisprogramma met keuzes. Binnen thema's kiezen studenten voor een van de drie differentiaties. Het studieonderdeel Praktijkoriëntatie (3 EC's) ondersteunt het keuzeproces. Na drie semesters (anderhalf jaar) kiezen studenten een differentiatie. In semester 4 en 5 wordt onderwijs gegeven in de differentiaties Nutrition & Diëtetics, Nutrition & Health Promotion en Nutrition & New Product Management. Voor verdieping of verbreding van hun competentieontwikkeling kiezen studenten in de tweede helft van het derde jaar (semester 6) een minor binnen of buiten de faculteit. Een minor volgen in het buitenland hoort ook tot de mogelijkheden. Het vierde studiejaar (semester 7 en 8) bestaat uit een individueel stagetraject en een afstudeerproject.

Het panel heeft vastgesteld dat studenten een interessant, praktijkgericht programma volgen dat een logische, inhoudelijke samenhang kent.

- In elk semester wordt gewerkt met integratieve thematische eenheden. Het thema is vertaald in een integrale beroepsopdracht (project) – een vraagstuk uit de beroepspraktijk – waar studenten aan werken in projectteams van zes studenten. De kennis- en vaardigheidsvakken zijn zo veel mogelijk afgestemd op de inhoud van de integrale leeractiviteiten. M.a.w. studenten ontvangen de ondersteunende kennis/informatie die nodig is voor het uitvoeren van het project.

Voorbeeld van de samenhang tussen verschillende studieonderdelen in het eerste semester

In semester 1 doen studenten het project 'Catering Concepts'. Ze moeten een advies opstellen voor het verkoopassortiment van het eigen campusrestaurant en hierbij een weekmenu ontwerpen, waarvan drie maaltijden voldoen aan het 'Waar voor je geld'-concept en drie maaltijden aan het 'Lekker en gezond'-concept en een vegetarische variant hierop. Daarnaast organiseren studenten een promotie-evenement 'Koken op locatie'. Om dit project goed te kunnen uitvoeren krijgen studenten (conceptuele) kennis over het berekenen van voedingswaarden en de aanbevolen hoeveelheden voedingsmiddelen (nutrition).

Daarnaast krijgen ze inzicht in het assortiment foodproducten en het ontwerpen van recepturen (food science). Ze leren verder om Excel-vaardig en informatievaardig (betrouwbare bronnen zoeken) te worden (onderzoek) en er is aandacht voor (schriftelijke en mondelinge) communicatieve vaardigheden, zoals het maken van informatie – en/of promotiebrochures en het houden van interviews met bepaalde doelgroepen. Ter voorbereiding op het project wordt tevens projectmanagement geïntroduceerd. Hierin leren studenten onder meer om samen te werken (teamrollen Belbin, procesbegeleiding).

- De samenhang wordt versterkt door het hanteren van leerlijnen. Naast vier didactische leerlijnen² heeft de opleiding zeven inhoudelijke leerlijnen die van het begin tot het einde van de opleiding doorlopen. Met deze leerlijnen en de daarin geplaatste onderwijsonderdelen (vakken) dekt de opleiding de vereiste Body of Knowledge and Skills van het beroep van diëtist/voedingskundige af. Het panel denkt evenwel dat de opleiding nog een slag kan maken in het aanbrengen van verdere samenhang tussen de verschillende leerlijnen en het scheppen van meer duidelijkheid (transparantie) tussen deze leerlijnen, de leeractiviteiten en het onderwijsprogramma.

Leerlijnen	Inhoud
Nutrition	voedingsleer, fysiologie, biochemie, dieetleer, pathologie, food cultures, sportvoeding, functional foods, gewichtsmanagement.
Food Science	eigenschappen van voedingscomponenten, bereidingstechnieken, productassortimenten, productconcepten en –innovaties (met practica), voedselveiligheid, microbiologie en toxicologie, food processing, duurzaamheid, wetgeving.
Social Science	communicatieve vaardigheden, anamnesetechnieken en adviesgesprek, basis gezondheidsvoorlichting en gedragsveranderingsmodellen, consumentengedrag, health promotion, psychologie en didactiek, webdesign en e-coaching, sociologie.
Management	projectvaardigheden, leiderschapstijl, organisatiestructuur, strategisch management, intercultureel management, beleid overheid, organisatie zorgsector.
Marketing	strategische en operationele marketingplanning, marktsegmentatie, marktonderzoek, marketingmix, algemene bedrijfseconomie, ondernemen, innovatiepraktijk in de (voedings) industrie.
Onderzoek	(wetenschappelijke) literatuur lezen en beoordelen, kritisch en klinisch redeneren, interviewtechnieken, enquête opstellen en onderzoeksverslag schrijven, beschrijvende en toetsende statistiek, SPSS, Excel, sensorisch onderzoek.
Studieloopbaan-begeleiding	Reflectiemodellen zoals de STARR-methodiek, PDCA-cyclus. Het reflecteren zelf vindt plaats in de projecten, stages en de afstudeeropdracht (via reflectieverslagen).

Tabel 2. Organisatie in leerlijnen met bijbehorende inhoud

Het onderwijs is zodanig opgebouwd dat er sprake is van een toenemende complexiteit, zowel in de thematiek als in de opdrachten, probleemstellingen en de te gebruiken vakliteratuur. Deze loopt parallel aan de toenemende zelfsturing van de student en de afnemende begeleiding van de docent.

Relatie beroepspraktijk en ontwikkeling beroepsvaardigheden

De opleiding legt op een mooie manier de verbinding met de praktijk. Het curriculum is zo veel mogelijk opgebouwd rond kernvraagstukken, dilemma's en activiteiten die exemplarisch zijn voor het werkveld. Deze komen naar voren in casuïstiek, (project)opdrachten en praktijkopdrachten. Zo kunnen studenten de opdracht krijgen om een beroepsproduct te maken (een behandelplan, ondernemingsplan, beleidsvoorstel) of een beroepsdienst te leveren (een adviesgesprek voeren, presentatie geven, vergadering leiden of behandeling uitvoeren). In jaar 4 lopen studenten 20 weken stage en werken ze 20 weken aan een afstudeerproject.

Werkveldvertegenwoordigers treden op als opdrachtgever bij projecten of als inbrenger van casuïstiek. Ook zijn er elk jaar gastlessen van alumni en andere professionals, gekoppeld aan de stof die in dat semester wordt behandeld. Daarnaast zijn werkveldvertegenwoordigers betrokken als externe beoordelaars; niet alleen bij stage en afstuderen, maar ook bij sommige projecten.

² De opleiding hanteert het model met een integrale leerlijn, de conceptuele leerlijn, de vaardighedenleerlijn en de studieloopbaanbegeleidingslijn (reflectielijn).

Zo worden de concepten voor een gezonde, duurzame en lekkere snack bij het project in jaar 1 beoordeeld door een externe jury op de Zomerbeurs, een jaarlijks terugkerend evenement waar eerstejaarsstudenten hun zelfontwikkelde snacks presenteren. Een bijzondere samenwerking met het werkveld is het Foodlab waar studenten i.s.m. de HvA-cateraar de mogelijkheid hebben om vanuit onderwijsprojecten nieuwe producten te ontwikkelen, gezonde en duurzame projecten te realiseren en praktijkgerichte marketing- en consumentenonderzoeken uit te voeren. Studenten bepalen samen met de cateraar het assortiment en zijn medeverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. Ten slotte is ook een deel van het docententeam werkzaam in de beroepspraktijk (zie 'docenten').

Het panel heeft tijdens de audit veel mooie voorbeelden gehoord en gezien van projecten/opdrachten waarbij de opleiding de beroepspraktijk in het onderwijs haalt. In tabel X wordt per differentiatie hiervan een voorbeeld gegeven ter illustratie.

Differentiatie	Voorbeeld praktijkopdracht
Dietetics	Het <i>bedside teaching</i> -programma is onderdeel van de onderwijseenheid 'Multidisciplinair Handelen' en wordt aangeboden in jaar 3 van de opleiding. Tijdens het <i>bedside teaching</i> -programma lopen studenten één dag mee met een diëtist in het AMC of VUMC. Zo krijgen zij een beter beeld van de werkzaamheden van een diëtist in een klinische setting.
Health Promotion	Voor de onderwijseenheid 'Interventie Ontwikkeling en Uitvoering' ontwikkelen studenten interventies op het gebied van voeding en leefstijl (het BOOT-project). Dit doen zij voor specifieke doelgroepen zoals als moeders van Marokkaanse afkomst, basisschoolkinderen uit groep 7-8 en ouderen. De studenten ontwikkelen interventies in samenwerking met BOOT, de Buurtwinkel voor Onderwijs, Onderzoek en Talentontwikkeling waar HvA-studenten diensten leveren aan bewoners en organisaties in Amsterdamse wijken.
New Product Management	Als onderdeel van 'Strategisch marketing management' wordt gedurende 10 weken een digitale bedrijfssimulatie gespeeld (management game) over een onderneming die chocolade produceert. De bedrijfssimulatie is integraal en multidisciplinair en wordt ook toegepast in het bedrijfsleven tijdens managementtrainingen die het doel hebben om kennis en inzicht te verbeteren in strategische en operationele beslissingen en de samenwerking tussen verschillende disciplines. Studenten komen in aanraking met vakgebieden als bedrijfskunde, strategische marketing, financieel management en operationeel management.

Tabel 3. Voorbeelden van de praktijkgerichtheid in het curriculum per differentiatie

Het panel wil een aantal opmerkingen maken over de praktijkgerichtheid in de opleiding:

- Het panel was erg te spreken over het BOOT-project. Het kan zich voorstellen dat dit project niet alleen beschikbaar wordt gesteld aan HP-studenten, maar ook aan ND-studenten; juist vanwege de raakvlakken tussen beide differentiaties (zie ook standaard 1).
- Het panel vond het goed dat studenten zelf beweegonderwijs krijgen, zodat ze beter kunnen adviseren over een gezonde leefstijl. In sportpractica ervaren ze bijvoorbeeld aan den lijve hoe het is om met overgewicht te bewegen door te sporten met een gewichtsvest om. Het panel heeft dat ook ervaren tijdens de rondleiding.
- In de beroepspraktijk neemt het belang van ICT en (online) technologie toe. De opleiding wil meer aandacht aan aspecten van e-coaching en e-health besteden. Het auditpanel juicht dit toe.

Studenten waarderen de praktijkgerichtheid van de opleiding en de mogelijkheid tot het opdoen van vaardigheden voor de beroepspraktijk, zo blijkt uit de auditgesprekken en de NSE-resultaten (score van 3,4 op een 5-puntsschaal). Vanuit de opleidingscommissie wordt aangegeven dat er nog wel winst behaald kan worden bij het organiseren van excursies. Deze worden in beperkte mate aangeboden, terwijl ze studenten meer inzicht geven over het werkveld, aldus de OC. Dit kan studenten in het begin van de opleiding verder helpen bij bijvoorbeeld het oriënteren op de verschillende differentiaties. Het aanbieden van zogeheten 'snuffelstages' in jaar 1 is hierbij ook een mogelijkheid, aldus studenten. Winst is er ook te halen in het vaker multidisciplinair samenwerken; iets wat de opleiding overigens zelf reeds op haar netvlies heeft.

Studenten zijn positief over de aansluiting van de stage bij het overige onderwijs en over de datgene wat ze geleerd hebben tijdens de stage. De beschikbaarheid van klinische stages bij ND en HP – en de communicatie hierover – blijft een aandachtspunt, aldus de OC-studentleden.

Onderzoek

Het auditpanel heeft vastgesteld dat de opleiding studenten in voldoende mate leert om 'onderzoeksvaardig' te worden en om 'evidence based' te handelen. Ook is er voldoende aandacht voor kritisch redeneren en argumenteren. De leerlijn Onderzoek (zie ook tabel 2) ziet er goed uit, al denkt het panel dat de opleiding in het kader van "robuust en studeerbaar onderwijs" (zie ook standaard 3) wellicht toe kan naar meer integratie van onderdelen. Het panel is dan ook positief over de plannen van de opleiding om de onderzoeksleerlijn aan te passen d.m.v. de integratie van projecten in de wijk. Het lectoraat Gewichtsmanagement speelt een sterke rol in de verdere integratie van onderzoek en onderwijs. De eerste stap van de lector was vooral gericht op de professionalisering van het docententeam t.a.v. onderzoeksvaardigheden. Daarna lag zijn aandacht bij het opzetten van grotere onderzoeksprojecten waarbij het lectoraat studenten kan faciliteren om het afstuderen binnen het lectoraat te doen. Inmiddels lopen er vanuit het lectoraat een aantal doorlopende (longitudinale) onderzoeken waarbij ook minor-, stage- en afstudeerstudenten zijn betrokken. Vanaf 2015 is het streven om onderzoek meer te integreren met het onderwijs en om het lectoraat niet alleen bekend te laten zijn in de afstudeerfase, maar ook echt zichtbaar te laten zijn vanaf de start van de opleiding. Het panel ziet hierbij ook mogelijkheden in het meer benutten van het Amsterdam Nutritional Assessment Centre (ANAC). Het panel heeft een rondleiding en een presentatie gehad in dit zogeheten fieldlab dat bestaat uit state of the art meetapparatuur, een in pandige diëtistenpraktijk, een fysiotherapiepraktijk, een sportclub en fitness clubs. In het ANAC vindt doorlopend onderzoek plaats naar verbetering van effectiviteit van interventies/behandelingen die in de praktijk worden toegepast. In jaar 2 heeft iedere klas een practicum van 2,5 uur in het ANAC. Daarnaast hebben studenten een diëtetisch consult achter de spiegelwand (observaties via one-way screen). Ook afstudeerders zijn actief in het ANAC, vaak als onderdeel van een groter onderzoeksproject van de lector. Hier valt meer uit te halen, aldus het panel.

Vermeldenswaardig in dit opzicht is nog dat de opleiding steeds meer studenten betreft en stimuleert om hun bijdrage te leveren tijdens maatschappelijke debatten, ook bijvoorbeeld door middel van posterpresentaties op nationale en internationale congressen of door middel van het schrijven van artikelen in vakbladen.

Internationale oriëntatie

Het panel heeft geconstateerd dat studenten in voldoende mate in staat worden gesteld om de internationale competenties te behalen. Studenten maken op verschillende momenten in het curriculum kennis met internationalisering. Dit kan zowel binnen- als buitenschools. Een aantal voorbeelden:

- Met name Nutrition, Food Science, Diëtetiek, Intercultureel management en Onderzoek maken gebruik van Engelstalige literatuur.
- Studenten leren werken met diversiteit binnen een grootstedelijke/internationale context en behandelen internationale thema's in de lessen. Zo leren studenten bij 'Food Cultures' om de ontstaansgeschiedenis, de geografische en culturele invloeden van een bepaalde mondiale eetcultuur in een context te plaatsen.
- NPM-studenten volgen in semester 5 een internationale module waarbij Engels de voertaal is. Ook internationale studenten nemen deel aan dit programma. In deze setting wordt er een *international classroom* gecreëerd waardoor het intercultureel bewustzijn van de NPM-studenten wordt vergroot. Het onderwerp is Creating Food Concepts in Europe. Studenten schrijven in dit semester onder meer een internationaal businessplan voor een innovatief product.

Ook is er in het studieonderdeel 'Business Ethics' aandacht voor de ethiek van het internationaal zakendoen. Het panel vond de opzet van dit semester vernieuwend en heel leerzaam voor studenten.

- Studenten hebben de mogelijkheid tot het volgen van een minor, stage of afstudeerproject in het buitenland, al wordt een studie in het buitenland nog niet erg gestimuleerd, zo blijkt uit de score op deze vraag in de NSE-enquête. Studenten vinden overigens wel dat ze in voldoende mate kennismaken met andere culturen en dat er in het programma voldoende aandacht is voor internationale aspecten.
- De opleiding heeft meegedaan aan een pilot "Two to tango" waarbij docenten vanuit verschillende landen aan elkaar gekoppeld werden.

De opleiding geeft aan dat het doorontwikkelen van internationalisering een van de uitdagingen is. Het internationale karakter van de stad en internationale uitwisseling dienen sterker te worden geïntegreerd in het onderwijs, aldus de opleiding. Het auditpanel is het hiermee eens en wil de opleiding ook meegeven om te kijken in hoeverre ze de diversiteit in het docententeam en in de studentenpopulatie kan verhogen.

Samenvattend vindt het panel dat de opleiding een praktijkgericht, interessant en studeerbaar programma biedt dat studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te behalen. De inhoud en samenhang van het onderwijsprogramma ervaren zowel de achterban als de OC-studentleden als positief en goed. De kwaliteit en de inhoud van het programma scoort hoog in de NSE. Sterk is het feit dat de opleiding zichzelf weet te herijken. Ten tijde van de audit evalueerde het hele team het curriculum aan de hand van Filip Dochy's model van 'high impact learning'. De opleiding denkt heel bewust na over het creëren van een onderwijsleeromgeving waarin studenten worden gestimuleerd om op een actieve wijze deel te nemen aan (de vormgeving van) hun eigen leerproces. Zo is de didactiek in het studieonderdeel 'Creating Food Concepts in Europe' (jaar 3 NPM) gebaseerd op de principes van design thinking: creatieve en analytische technieken die professionele ontwerpers hanteren bij het identificeren van problemen en het bedenken van innovatieve producten. Ook het eerder genoemde co-creation-lab heeft een aantal vernieuwende aspecten zoals intensief kleinschalig onderwijs, peertutoring, door de student zelf gekozen opdrachten en vraagstellingen (binnen gestelde kaders) en de docent als creatieve 'facilitator'.

Docenten

Het overzicht van kwalificaties en de verkorte cv's van de docenten laat zien dat sprake is van een gekwalificeerd docententeam dat verschillende vakgebieden verenigt: psychologen, diëtisten, voedingskundigen, sociologen, pedagogen, onderzoekers, onderwijskundigen en zelfstandig ondernemers. Het team bestaat uit 40 docenten van wie het merendeel een mastergraad heeft. Vijf docenten hebben een PhD en ten tijde van de audit waren vijf docenten bezig met een promotietraject. Bijna alle docenten hebben hun didactische aantekening. Het auditpanel heeft vastgesteld dat het team structureel geschoold wordt. Voorbeelden van scholing/training zijn: assessmenttrainingen, bijscholing op het gebied van kwalitatief onderzoek en de BKE- of SKE-certificering. Ook worden er jaarlijks beleidsdagen gehouden waarbij het hele team de dialoog met elkaar voert over het onderwijs.

Het team heeft een goede relatie met de beroepspraktijk. Een aantal docenten is ook werkzaam in de praktijk, bijvoorbeeld als diëtist of voedingskundige. Daarnaast participeren docenten in diverse netwerken en wonen ze maatschappelijke debatten en (internationale) symposia bij. Het is van groot belang, zo stelt de opleiding, dat docenten de internationale ontwikkelingen binnen het vakgebied voeding bijhouden, niet alleen via literatuur maar ook door het bezoeken van congressen en internationale partners. Daarom zet de opleiding nu sterk in op frequent bezoek aan Europese partners en het vergroten van de uitwisseling van docenten met deze instellingen. Het panel vindt dit goed en is van mening dat dit verder doorgezet dient te worden. Zeker voor de richting New Product Management gaan de ontwikkelingen zeer snel, dus het is zaak om deze goed bij te houden.

Werkdruk is een aandachtspunt. Dit heeft de opleiding goed op haar netvlies. Dit heeft deels te maken met het gegeven dat de opleiding Voeding en Diëtetiek een team heeft met een hoog arbeidsethos, maar ook met het feit dat het type onderwijs dat de opleiding nastreeft, arbeidsintensief is (projectonderwijs, co-creatie). Docenten hebben passie voor hun vak en veel compassie en aandacht voor de studenten. Binnen het team wordt een constructief gesprek gevoerd over de werkdruk en docenten kunnen zowel bij collega's als de teamleider terecht. Faculteitsbreed zijn er diverse maatregelen gestart om de werkdruk te verminderen of behapbaar te maken.

Tijdens de audit maakt het docententeam, behalve een gekwalificeerde, ook een gecommiteerde en gedreven indruk. Er hangt een open sfeer binnen de opleiding. Ondanks de werkdruk slaagt men er toch in om het werkplezier hoog te houden. Studenten kennen aan hun docenten zowel tijdens de audit als in de NSE over de gehele linie hoge waarderingen toe.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

Als onderdeel van de audit heeft het panel een rondleiding gekregen door het gebouw en langs de faciliteiten van de opleiding Voeding en Diëtetiek. De opleiding heeft de beschikking over "een gigantisch mooie infrastructuur", aldus het auditpanel. Het panel was zeer onder de indruk van het eerder genoemde Amsterdam Nutritional Assessment Centre met state of the art meetapparatuur in de zogenoemde 'meetstraat', zoals een BODPOD, een Dexascan etc. Verder beschikt de opleiding over keukens waar studenten producten kunnen ontwikkelen en een schoolkantine die i.s.m. de cateraar tot een echt 'foodlab' wordt omgevormd. Het panel kan zich voorstellen dat de opleiding zich voor een richting als NPM oriënteert op nieuwe technologie, zoals 3D food printers, zodat het innovatieve karakter van de productontwikkeling vergroot wordt.

In de NSE scoren de studiefaciliteiten en het studierooster minder hoog dan andere categorieën. Dit heeft te maken met de beschikbaarheid van werkplekken. De faculteit Beweging, Sport en Voeding is een relatief kleine faculteit en heeft hierdoor een beperkt aantal ruimten en lokalen beschikbaar voor studenten in vergelijking met andere HvA-locaties rondom de Amstelcampus. Hierdoor sluit het rooster niet altijd goed aan voor studenten, waardoor er tussenuren zijn. De opleiding en de opleidingscommissie zijn zich hiervan bewust. De opleiding probeert de roosters elk blok zo optimaal mogelijk te regelen binnen de beschikbare voorzieningen op deze locatie. De informatievoorziening is volgens het panel op orde. In de studiehandleidingen is de informatie op dezelfde wijze weergegeven. Studenten en docenten gebruiken een interactieve digitale leerwerkgeving (MijnHvA) om informatie over het onderwijs met elkaar te delen.

Instroom, doorstroom en begeleiding

Begeleiding krijgt op verschillende manieren vorm binnen de opleiding. Binding, persoonlijke aandacht en betrokkenheid zijn sleutelwoorden die studenten noemen, als het gaat om de begeleiding. Aan het begin van de studie wijst de opleiding studenten een studieloopbaanbegeleider (SLB-docent) toe.

De opleiding kent een hele diverse instroom. Het optimaliseren van de doorstroom zowel vanuit het mbo als vanuit het vwo om zo ook de uitvalcijfers te kunnen reduceren wordt genoemd als een van de uitdagingen. De opleiding kent in ieder geval diverse maatregelen om de uitval in de propedeuse tegen te gaan. Zo zijn er bijspijkercursussen voor een struikelonderdelen als fysiologie en chemie door ouderejaars onder supervisie van een docent. Ook kunnen studenten oefenvragen maken bij vakken. Studenten geven in het auditgesprek de suggestie om in dit kader ook te werken met diagnostische toetsen. Ook hebben zij ideeën om het bijlesprogramma verder te verbeteren. Het is raadzaam voor de opleiding om hiernaar te kijken.

Opleidingscommissie

De opleidingscommissie profileert zich nadrukkelijk als gesprekspartner van de opleiding.

Een aantal wapenfeiten van de OC:

- Studentleden informeerden alle studenten over de OC en het belang van (bijvoorbeeld) de Nationale Studenten Enquête (NSE);
- Studentleden kozen klassenvertegenwoordigers die regelmatig aanwezig zijn bij OC-vergaderingen en schoven ook aan tijdens de beleidsdagen van het opleidingsteam.
- Vanaf schooljaar 2016-2017 organiseert het managementteam van de opleiding twee keer per jaar panelsessies. Studenten en docenten praten met elkaar over een aantal vakken per leerjaar en afstudeerrichting. De OC is bemiddelaar van de studenten voor de panelsessies en notuleert de gesprekken.
- Verder maakt de OC sinds mei 2015 elk kwartaal de KroKrant, de digitale nieuwsbrief van de opleiding voor alle studenten en medewerkers.
- De OC is aan het brainstormen of ze niet een soort online forum kunnen opzetten waar studenten hun feedback kunnen geven.

HvA-breed wordt er scholing georganiseerd voor OC-leden en ook is er een faculteitsbreed OC-overleg dat regelmatig wordt georganiseerd. De aanwezige OC-leden bevestigen dat de opleiding echt wat doet met de input van studenten.

Weging en Oordeel

De onderwijsleeromgeving van de hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek overstijgt systematisch de basiskwaliteit. Een analyse van het curriculum wijst uit dat het programma qua dekking van Body of Knowledge & Skills en competenties goed in elkaar zit. Studenten worden in staat gesteld om alle competenties op eindniveau te realiseren, inclusief de onderzoeks- en internationale competenties. Het programma kent een logische, inhoudelijke samenhang, waarbij het panel nog wel kansen ziet in het aanbrengen van verdere samenhang tussen de verschillende didactische en inhoudelijke leerlijnen. De opleiding heeft een rijke praktijkgerichte leeromgeving gecreëerd met pareltjes als het co-creation-lab en het BOOT-project en denkt goed na over hoe zij de relatie met de beroepspraktijk nog verder kan versterken. Winst in de opleiding is nog te halen in het vaker multidisciplinair samenwerken.

De leerlijn Onderzoek is goed opgezet en het panel ondersteunt het voornemen van de opleiding om de integratie van onderwijs en onderzoek nog verder te versterken. De rol van de lector Gewichtsmanagement, die ook zitting heeft in het managementteam en samenwerkt met de curriculumcommissie, is hierbij vertrouwenwekkend. Het panel ziet hier ook mogelijkheden in het meer benutten van het Amsterdam Nutritional Assessment Centre. Het panel was niet alleen zeer onder de indruk van de state of the art voorzieningen in het ANAC, maar ook over de keukens en de manier waarop de opleiding de schoolkantine inzet bij het onderwijs.

Het programma wordt uitgevoerd door een gedreven, gekwalificeerd team dat structureel geschoold wordt en voldoende gefaciliteerd. Ondanks de werkdruk slaagt men er toch in om het werkplezier hoog te houden. Deze werkdruk wordt goed gemonitord en is bespreekbaar. Er is sprake van korte lijnen; ook naar de studenten toe.

De opleiding toont een gezonde dosis kritisch vermogen over haar programma; er is een bewustzijn binnen het team ten aanzien van de verbeterpunten en een grote ambitie om daarmee aan de slag te gaan. De opleiding streeft ernaar om uitdagend onderwijs neer te zetten waar studenten gestimuleerd worden om het beste uit zichzelf te halen en ze ook ruimte hebben om eigen interesses te volgen. De inhoud en samenhang van het onderwijsprogramma ervaren zowel de achterban als de OC-studentleden als positief en goed.

Op grond van bovenstaande karakteristieken van de onderwijsleeromgeving, beoordeelt het panel Standaard 2 als **'goed'**.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem toetsen en beoordelen

Het opleidings- en toetsplan 2017, dat afgestemd is met het HvA-brede toetsbeleid, vormt het uitgangspunt voor het systeem van toetsen en beoordelen in de opleiding. De opleiding Voeding en Diëtetiek past consequent 'constructive alignment' toe, waardoor een duidelijke relatie ontstaat tussen onderwijsactiviteiten, toetsmethoden en beoogde leerdoelen. Voor elk studieonderdeel zijn de leerdoelen herkenbaar en aantoonbaar afgeleid van de competenties, waardoor uiteindelijk wordt toegewerkt naar de beheersing van de eindcompetenties. De leerdoelen zijn geformuleerd op de verschillende cognitieve niveaus van Bloom of Romiszowski die bepalend zijn voor keuzes van de vorm en inhoud van de toetsen en de beoordelingscriteria. Door middel van summatieve en formatieve toetsen worden studenten geïnformeerd over hun ontwikkeling om ze zo te steunen bij het sturen van hun leerproces.

Toetsprogramma

De opleiding hanteert een mix van toetsvormen. Elk semester worden één of meerdere beroepscompetenties getoetst door middel van een projectopdracht, assessment, stageopdracht of afstudeeropdracht. Hierin staat het integreren van kennis, vaardigheden en houdingen en het kunnen toepassen hiervan in authentieke beroepssituaties centraal. Ondersteunend aan het project worden conceptuele en reflectieve leeractiviteiten aangeboden en activiteiten waarin studenten vaardigheden ontwikkelen. Deze leeractiviteiten worden door middel van MC-toetsen, openvragentoetsen, casustoetsen, schrijfopdrachten, presentaties, video-opnames en reflectieverslagen getoetst. In de eerste drie semesters worden wekelijks formatieve toetsen digitaal aan studenten aangeboden om hen voor te bereiden op de (schriftelijke) summatieve toets. Ook wordt er na het eerste semester een assessment ingezet als formatief toetsingsinstrument. De student krijgt feedback op onder meer zijn professionele houding en communicatieve vaardigheden en er wordt met name gekeken of er een match is tussen student en opleiding.

Studeerbaarheid toetsprogramma

De opleiding wil "robuust en studeerbaar onderwijs" aanbieden om de studeerbaarheid te vergroten en hiermee het rendement te verhogen. Zij heeft stappen gezet op het gebied van spreiding van toetsmomenten en compensatiemogelijkheden binnen toetseenheden ten behoeve van de studeerbaarheid. Ook heeft de toetscommissie in 2016-2017 – gezien het grote aantal summatieve toetsen dat werd afgenomen – een eerste vermindering van het aantal toetsen doorgevoerd i.s.m. de curriculumcommissie. Het panel steunt het streven van de opleiding om de toetsvermindering voort te zetten.

Daarnaast zet de opleiding in op andere, innovatievere vormen van toetsen die onder meer intrinsieke motivatie van de student meer stimuleren. Zo werd het vak 'Food Cultures' voorheen afgetoetst met een schriftelijke toets; nu wordt er meer gebruik gemaakt van posterpresentaties. Ook is er een project in de differentiatie HP waar studenten hun resultaten moeten presenteren op een expositie en niet alleen door een jury van docenten worden beoordeeld, maar ook door elkaar. In de beoordelingen is ook ruimte voor het belonen van originaliteit en creativiteit; iets wat het panel toejuicht. De beoordeling van de management game in de differentiatie NPM is ook een noemenswaardig voorbeeld, aldus het panel.

Een van de leerdoelen is het kunnen onderbouwen van een gekozen strategie en in de beoordeling tellen dan ook de argumentatie van de gekozen strategie (en de implicaties van deze strategie op de genomen beslissingen) en de analyse van de bereikte resultaten mee. Studenten geven aan dat ze deze toetsvormen als positief ervaren. Ze worden uitgedaagd en vinden de nieuwe vormen van toetsing een goede voorbereiding op de beroepspraktijk. De afwisseling tussen toetsen maakt de opleiding interessant, aldus de studenten.

Oordeel toetsen

Het panel heeft vastgesteld dat de toetsing transparant, valide en betrouwbaar is en dat toetsvorm en –inhoud congruent zijn met de inhoud van het onderwijs. Het vond de toetsen qua inhoud van het niveau dat in de betreffende studiejaar verwacht mag worden van studenten van een hbo-bacheloropleiding. Het panel vindt het verder goed dat de beoordeling van het taalniveau van studenten integraal en op hogeschoolniveau is vormgegeven als voorwaardelijk in elk studiejaar. Taal is een onderdeel van *elk* beoordelingsformulier dat bij opdrachten en verslagen door de student wordt toegevoegd aan het eindproduct. De vruchten van deze aanpak zijn door het auditpanel waargenomen in de bestudeerde producten.

In de NSE-evaluaties 2017 tonen de studenten zich tevreden over de toetsing en beoordeling. Ze zijn positief over de duidelijkheid van de criteria waarop beoordeeld wordt; de aansluiting van toetsing en beoordeling bij de inhoud van de opleiding; de kwaliteit van de toetsing op kennis en inzicht en op vaardigheden en het aantal toetsmomenten.

Afstuderen

De zeven beroepscompetenties worden in semester 7 en 8 bij de stage en afstudeeropdracht getoetst op eindniveau. De student is verplicht om voor de stage leerdoelen op te stellen bij de competenties advisering en begeleiding, communicatie, samenwerking, marketing en professionaliteit. Tijdens het afstudeerproject werkt de student ten minste aan de beroepscompetenties onderzoek, management en professionaliteit. Daarnaast kan hij zelf nog andere competenties kiezen om aan te werken. De competenties gelden voor de afgestudeerden in de drie differentiaties op gelijk niveau, maar in een verschillende context.

Afstudeer-programma	Toelichting
Stage	In de stage toont de student in het stagewerkplan en reflectieverslagen aan hoe er gewerkt is aan de competenties. In de stage staat het functioneren in de beroepspraktijk centraal, waarmee de integrale leeractiviteit wordt getoetst. Gedurende de stage vinden ook mondelinge begeleidings- en reflectiegesprekken plaats gericht op evaluatie van het leer- en begeleidingsproces en de mate waarin de competenties en leerdoelen zijn behaald. Het professioneel handelen van de student wordt beoordeeld door een docentbegeleider en praktijkbegeleider.
Afstuderen	Tijdens de afstudeeropdracht onderzoekt de student zelfstandig, methodisch en systematisch een relevant beroepsvraagstuk, wat resulteert in een scriptie. De student werkt individueel of in een duo aan de afstudeeropdracht. De student legt in een plan van aanpak vast aan welke beroepscompetenties hij werkt. Hij reflecteert hierop in een individueel procesverslag. De docentbegeleider beoordeelt het procesverslag. In het eindassessment verantwoordt de student individueel de scriptie in een gesprek met twee examinatoren. Het eindcijfer wordt bepaald via een gewogen gemiddelde van drie producten. De weging van de scriptie, het individuele procesverslag en het individuele eindassessment is 50%, 20% en 30% respectievelijk. De scriptie wordt beoordeeld door twee examinatoren. De begeleidend docent heeft hierin de rol van tweede beoordelaar; de eerste beoordelaar is een docent die niet bij het proces betrokken is. Zij doen de beoordeling van de scriptie volledig onafhankelijk van elkaar.

Tabel 4. Toelichting onderdelen afstudeerprogramma

Het panel heeft een aantal opmerkingen ten aanzien van het beoordelingsproces en de beoordeling bij het afstuderen.

- Het was voor het panel in sommige gevallen niet goed navolgbaar hoe de beoordelaars bij de verschillende beoordelingscriteria tot een deelcijfer kwamen. Soms was de feedback van de beoordelaar erg summier; soms leken beoordelingscriteria niet altijd even consequent toegepast te worden. De opleiding zet reeds in op kalibratie tussen de examinatoren. De transparantie in de totstandkoming van de oordelen verdient hierbij aandacht.
- Het panel heeft een aantal eindwerken gezien waar de student nog een te brede of algemene hoofdvraag had geformuleerd. De focus miste in die gevallen. De opleiding heeft aangegeven dat de student bij de start van het afstuderen een werkcollege 'formuleren onderzoeksvraag' krijgt en een Plan van Aanpak (PvA) schrijft, dat door een onafhankelijke beoordelaar (examinator) positief beoordeeld moet worden alvorens te mogen starten. De onderzoeksvraag is een specifiek onderdeel binnen het PvA. Het panel juicht dit toe, maar wil de opleiding niettemin op het hart drukken om bij de start van het afstuderen extra aandacht te besteden aan de formulering van de onderzoeksvragen en wellicht ook al de methodische aanpak. Op deze manier kan de opleiding borgen dat de student met meer focus aan het afstudeeronderzoek begint.

Kwaliteitsbewaking en -borging

Centraal in het proces van toetsen en beoordelen staat de borging van kwaliteit. Dit toont de opleiding onder meer met onderstaande voorbeelden aan (niet uitputtend).

Voorbeelden van kwaliteitsborgende mechanismen
<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Sterk ingezet op scholing/training docenten op het gebied van toetsing</i>: docenten worden regelmatig geschoold in constructie, afname en beoordeling van toetsen. <ul style="list-style-type: none"> ○ In het studiejaar 2017-2018 moeten alle docenten in het bezit zijn van de Basis Kwalificatie Examinering (BKE). ○ Examinatoren die assessments beoordelen, moeten de assessmentscholing hebben gevolgd³. ○ Tijdens elk blok vindt een toetsontwikkelmiddag plaats. Tijdens deze bijeenkomst geeft de examencommissie informatie over toetsing, gevolgd een educatief onderdeel voor docenten (oefenen met het gebruiken van toetsmatrijzen; analyseren van openvragentoetsen). Vervolgens hebben docenten tijd om toetsen voor het nieuwe blok te ontwikkelen. ▪ <i>Begeleiding/training externe beoordelaars</i>: Omdat de stage mede beoordeeld wordt door praktijkbegeleiders, worden speciale bijeenkomsten voor praktijkbegeleiders georganiseerd om de bekwaamheid in het beoordelen van de studenten te vergroten. Vanaf september 2017 is er verder een online training voor het werkveld waarbij onder meer het beoordelingsformulier wordt doorgenomen. ▪ <i>Vier-ogen beleid</i>: toetsen met bijbehorende antwoordmodellen worden opgesteld door minimaal twee vakdocenten (tenzij er maar één docent bij een studieonderdeel betrokken is). Over de beoordeling vindt regelmatig overleg plaats om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te vergroten. De beoordeling van assessments (eerstejaarsassessment en eindassessment van de afstudeeropdracht) gebeurt ook volgens het meerogenprincipe. Bij het tweedejaarsassessment wordt naast de beoordeling van de docent het gesprek opgenomen op video, onder meer voor intervisiedoeleinden. ▪ <i>Inzet van toetsmatrijzen en rubrics</i>: om een juiste afspiegeling van het niveau en van het onderlinge gewicht van de leerdoelen in de toets te krijgen, wordt een toetsmatrijs gebruikt. De toetscommissie heeft hiervoor een format gemaakt, zodat de toetsmatrijs op een eenduidige wijze door docenten wordt gemaakt. M.b.t. de beoordeling van de stage heeft de opleiding twee jaar geleden rubrics gemaakt voor de beoordelingsformulieren voor docenten (voor de beoordeling van het stagewerkplan en de reflectieverslagen). ▪ <i>Interne kalibratie</i>: m.b.t. de beoordeling van de scripties vindt er jaarlijks een intervisie-/kalibreersessie plaats met de examinatoren om te zorgen voor een eenduidige vorm van beoordelen. ▪ <i>Externe kalibratie</i>: de opleiding kalibreert het gerealiseerd niveau met de partnerinstellingen en met werkveldvertegenwoordigers.

Tabel 5 – Voorbeelden van kwaliteitsborgende mechanismen

³ Aangeboden door Antoinette van Berkel, assessment-deskundige aan de Hogeschool van Amsterdam en auteur van het boek Competentie-Assesment uit 2003.

Examen- en toetscommissie

Het auditpanel heeft, op basis van de auditgesprekken, de jaarverslagen en notulen van beide commissies, vastgesteld dat zowel de examen- als de toetscommissie goed in positie zijn en kundig en zorgvuldig te werk gaan. Leden van de examen- en toetscommissie zijn geschoold in toetsing en beoordeling en juridische basiskennis en zij zijn zich terdege bewust van de wakende, signalerende en borgende rol die zij spelen. Zo neemt de examencommissie per jaar ook een aselechte steekproef van zes scripties (twee scripties per differentiatie) en beoordeelt de scripties; hieraan is ook een kalibreersessie voorafgegaan. De beoordelingen van de examencommissie worden vervolgens vergeleken met de beoordelingen van de twee examinatoren. De toetscommissie op haar beurt screent toetsen en opdrachten voorafgaand aan de afname aan de hand van een standaard screeningsformulier. Op het screeningsformulier, die het panel er als controlemiddel prima uit vindt zien, staan criteria voor de volledigheid, betrouwbaarheid, validiteit en helderheid van de toets/opdracht. Ook worden toetsen achteraf gescreend als het slagingspercentage sterk afwijkt van dat in voorgaande jaren.

Beide commissies hebben een duidelijk en juist beeld van hun rol en beschikken over voldoende autoriteit om de validiteit en betrouwbaarheid van het toetssysteem te borgen. Hun ontwikkel- en onderzoeksagenda toont dat ze weten wat er op het gebied van toetsen en beoordelen in de komende periode nog moet gebeuren. Het panel ziet, naar zijn tevredenheid, daarin ook de hierboven genoemde aandachtspunten terug.

Weging en Oordeel

Het panel ziet een gedegen systeem van toetsen en beoordelen. Toetsen en beoordelen gebeurt op een valide, betrouwbare en transparante wijze. De toetsen liggen in lijn met de leerdoelen en het didactisch concept; constructive alignment is toegepast om de toetsing zo optimaal mogelijk te laten aansluiten bij het eerder gevolgde onderwijs. De te ontwikkelen competenties en de te behalen leerdoelen zijn bij de student bekend, evenals de beoordelingscriteria van de toetsen. Een mooie variatie van toetsvormen is zichtbaar. Het aantal toetsen is in het nieuwe curriculum teruggebracht om de druk op zowel studenten als docenten te verminderen. Er wordt gebruik gemaakt van meer integrale toetsen, waarin zowel kennis, vaardigheden als attitudes worden getoetst. Op een fraaie wijze zet de opleiding toetsen en de beoordelingen in om het leerproces van studenten te versterken, onder meer door meer in te zetten op feedback- en feedforwardmomenten. Taal- en vormeisen worden altijd beoordeeld.

Het auditpanel ziet instemmend dat de opleiding veel werk maakt van het creëren van een kwaliteitscultuur op het gebied van toetsing – onder meer via kalibratiesessies – en waardeert dat zowel binnen de faculteit als binnen de opleiding ruimte is voor een goed gesprek over de kwaliteitsbewaking en –borging van het toetssysteem. Er is sprake van veel overleg over dit onderwerp binnen het docententeam, ook in interactie met examencommissie, toetscommissie, curriculumcommissie en management. Acties die de opleiding heeft ingezet sinds 2015, zijn onder meer de training van docenten op het gebied van toetsing; waar mogelijk het hanteren van een vier-ogen beleid bij zowel het ontwikkelen als het beoordelen van toetsen; de inzet van toetsmatrijzen en rubrics en de inzet van externe beoordelaars. Dit alles onder een toezienend oog van een deskundige examen- en toetscommissie die de toetsings- en beoordelingsprocedures strak en consequent monitoren op basis van een toetsplan, toetsmatrijzen en toetsanalyses.

Op basis van bovenstaande argumenten concludeert het panel dat de opleiding boven de basiskwaliteit uitstijgt. Het panel beoordeelt standaard 3 op een passende wijze met het oordeel **'goed'**.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Om te kunnen vaststellen of de studenten de beoogde leerresultaten behalen, heeft het panel tijdens de audit een brede selectie van door de studenten gemaakte en door examinatoren beoordeelde toetsen ingezien. Voorafgaand aan de audit heeft het panel bovendien een gestratificeerde steekproef uit de eindwerken bestudeerd.

Bevindingen van het panel t.a.v. de eindwerken

In veertien van de vijftien gevallen vond het panel de inhoud van de afstudeeropdrachten van voldoende niveau, niet alleen in relatie tot de feitelijk door de opleiding beoogde leerresultaten, maar ook in termen van bruikbare producten voor de opdrachtgevers. Een aantal scripties ging over interessante onderwerpen met een innovatief karakter. Het panel vond één eindwerk onvoldoende. Voor dit werk heeft de opleiding een verklarende toelichting gegeven waaruit bleek dat men nog steeds achter het gegeven oordeel staat. Het panel kon deze verklaring billijken.

Het niveau van de scripties weerspiegelt samenvattend het hbo-bachelorniveau. Het panel heeft een aantal goede scripties gezien met bijbehorende deugdelijke onderzoeksopzet en –methodiek, een helder theoretisch kader waarin actuele literatuur wordt gebruikt, duidelijke conclusies en aanbevelingen en een mooie verantwoording van en reflectie op het onderzoek(sproces). Deze kwaliteit vertaalde zich veelal ook in een hoger cijfer. Daartegenover stond een aantal scripties die van voldoende niveau waren, maar waarbij er ruimte voor verbetering was t.a.v. het uitvoeren van het praktijkgericht onderzoek. Aandacht is gewenst voor de formulering van de onderzoeksvragen en de bijbehorende probleemanalyse, de theoretische diepgang en de methodische aanpak. Zoals in standaard 3 reeds is gesteld, heeft het panel een aantal eindwerken gezien waar de student nog een te brede of algemene hoofdvraag had geformuleerd. De focus miste in die gevallen, waardoor de student ook minder goed in staat was om structuur aan te brengen in de onderzoeksopzet en/of het theoretisch kader.

Vermeldenswaardig in dit kader zijn overigens ook de prijzen die studenten Voeding en Diëtetiek winnen, publicaties, hun deelname aan research awards en presentaties op (inter)nationale symposia. Zo hebben een aantal studenten de Jan Wolf bachelorprijs gewonnen met hun scriptie⁴. Ook heeft een studente een onderzoeksprijs gewonnen op het jaarlijkse congres voor diëtisten van de European Federation of the Associations of Dietitians (EFAD).

Functioneren in de praktijk of in een vervolgopleiding

De werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak, oordelen positief over de capaciteiten en het niveau van de stagiaires en afgestudeerden van de opleiding Voeding en Diëtetiek. Ze zien de Voeding en Diëtetiek studenten als hele praktische en creatieve studenten die de materie snappen en die goed kunnen samenwerken met verschillende disciplines. De aanwezige alumni zijn enthousiast over hun opleiding en over de aansluiting met hun vervolgopleiding en/of carrière. Vanuit de zittende studenten werd nog wel de behoefte geuit aan een schakelminor naar een academische vervolgopleiding.

⁴ De scriptieprijs is ingesteld ter herinnering aan Jan Wolf, de in 2009 overleden eerste voorzitter van de vereniging Slow Food Nederland. Sindsdien wordt de prijs jaarlijks toegekend aan de auteurs van een Nederlandse hogeschool of universiteit die de beste bijdrage leveren aan de kennisopbouw rond 'lekker, puur en eerlijk voedsel' en daarmee aan het gedachtegoed van Slow Food.

Weging en Oordeel

Bij deze standaard komt het auditpanel tot het oordeel '**voldoende**'. Uit de afstudeeropdrachten bleek dat de studenten de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. Het niveau van de werken weerspiegelden overall het niveau dat men van een hbo-bachelor Voeding en Diëtetiek mag verwachten. Aandacht is gewenst voor de formulering van de onderzoeksvragen en de bijbehorende probleemanalyse, de theoretische diepgang en de methodische aanpak.

Het werkveld uitte zich positief over het niveau van de afgestudeerden. Alumni waren tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk, hun landing in het werkveld en de doorgroeimogelijkheden die ze hadden na hun eerste baan. Ten aanzien van het alumnibeleid adviseert het panel om dit in meer strategische zin vorm te geven.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Op grond van een voldoende oordeel op de standaard 4 'Gerealiseerde leerresultaten', gecombineerd met het oordeel goed op de standaarden 1 'Beoogde leerresultaten', 2 'Onderwijsleeromgeving' en 3 'Toetsing' komt het auditpanel volgens de beslisregels van de NVAO op het eindoordeel 'voldoende' voor de opleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam.

Het panel adviseert de NVAO de accreditatie met de gebruikelijke termijn van zes jaar te verlengen.

6. AANBEVELINGEN

Het auditpanel formuleerde naar aanleiding van de observaties en bevindingen tijdens de audit enkele aanbevelingen. Deze aanbevelingen staan deels reeds bij de standaarden. In dat geval herhalen we ze hier. Zoals eerder is aangegeven, heeft de opleiding het merendeel van deze onderwerpen reeds op haar netvlies. De aanbevelingen hebben verder geen invloed op de eerder gegeven oordelen.

Differentiatierichtingen

ND versus HP

De richtingen Nutrition & Dietetics en Nutrition & Health Promotion zijn aan elkaar gelieerd. De diëtist die tegenwoordig afstudeert, kan heel veel verschillende rollen vervullen. Je kunt als paramedicus ook bezig zijn als public health practitioner en vanuit het HP-profiel kun je ook eerstelijns rollen vervullen als eerstelijns diëtist, schooldiëtist en sportdiëtist. Een van de auditoren gaf zelfs aan: "het zijn geen twee professionals; het is één professional". Hij vulde aan dat de klinisch werkend ND-diëtist ook (intern) advieswerk doet op organisatieniveau en ingewikkelde patiënten begeleidt bij gedragsverandering. De eerstelijns HP-diëtist begeleidt misschien groepen ouderen met gezondheidsvoorlichting, maar begeleidt net zo goed kankerpatiënten in de thuissituatie met drink- en sondevoeding. Het panel kan zich voorstellen dat de opleiding nog eens goed kijkt naar de positionering van de N&D en N&HP-profielen ten opzichte van elkaar. Zoals bij standaard 1 is aangegeven, wil het auditpanel de opleiding meegeven om te blijven monitoren of de gemaakte keuzes actueel zijn en blijven in dit veranderende beroepenveld.

HP zonder BIG-registratie

In het verlengde van het bovenstaande speelt de discussie rondom de BIG-registratie. Studenten in de richting Nutrition & Health Promotion kunnen ook kiezen voor afstuderen *zonder* BIG-registratie. Keuzevrijheid en het kunnen aanbrengen van een eigen persoonlijke profilering worden als belangrijk gezien door de opleiding – en het panel vindt dit goed – maar feit is dat maar een zeer beperkt aantal studenten nu kiest voor HP *zonder* BIG-registratie. Vanuit het managementteam is aangegeven dat men het debat blijft voeren over het wel of niet verplicht stellen van een paramedische stage voor HP-studenten. Het panel adviseert de opleiding om de keuzes vooral ook goed af te stemmen met het werkveld.

Onderscheidend vermogen NPM

Ten aanzien van de richting Nutrition & New Product Management denkt het auditpanel dat de opleiding nog een verdere slag kan maken in het meer onderscheidend neerzetten van deze richting ten opzichte van bijvoorbeeld richtingen als voedingsmiddelentechnologie. Studenten NPM zijn nu nog meer conceptbedenkers. Vanuit hun achtergrond met de diëtetiek bedenken ze food concepts. Hierbij sluiten ze nu nog vooral aan op bestaande processen en technologieën. Het advies van het panel zou zijn om hier ook nadrukkelijker gebruik te gaan maken van nieuwe technologieën zoals 3D food printers, zodat het innovatieve karakter van de productontwikkeling wordt vergroot. Het panel vindt het van belang dat de opleiding hieromtrent ook het gesprek met het werkveld aangaat en ook meer gaat sturen op de relatie met het voor NPM-relevante werkveld. Hierbij hoort ook het structureel monitoren waar NPM-studenten terechtkomen na het afstuderen.

Programma

Multidisciplinair samenwerken

Voor de diëtist/voedingskundige geldt dat hij in toenemende mate in een multidisciplinaire (ondernemende) setting komt te werken. Het auditpanel denkt dat de opleiding nog een slag kan maken in het multidisciplinair werken. Er zijn projecten waarbij studenten vanuit diverse disciplines samenwerken, maar dit komt nog niet veel voor.

Bagage diëtist van de toekomst

Het panel ziet dat de diëtist van de toekomst zich beweegt naar een zorgverlener die mensen helpt met een gedragsverandering. Hierbij is aandacht voor coachings- en gedragsveranderingstechnieken en kennis op het gebied van interventieontwikkeling van belang. Het panel heeft al gesteld dat hier met name in het profiel van HP aandacht voor is, maar ook voor studenten in het ND-profiel is dit van belang, aldus het panel.

Afstuderen

Het was voor het panel in sommige gevallen niet goed navolgbaar hoe de beoordelaars bij de verschillende beoordelingscriteria tot een deelcijfer kwamen. De transparantie in de totstandkoming van de oordelen verdient hierbij aandacht. Dit laatste wordt des te interessanter, als de opleiding besluit om andere vormen van eindproducten toe te staan; iets waar ze ten tijde van de audit de discussie over voerde.

Alumnibeleid

De opleiding kan nog meer halen uit haar alumni. Als het panel afgaat op het enthousiasme waarmee de alumni tijdens de audit vertelden over hun studie, liggen hier absoluut mogelijkheden om deze alumni – én anderen – meer bij de opleiding te betrekken te houden en zo een mooi netwerk op te bouwen. Het auditpanel beveelt aan om het alumnibeleid meer in strategische zin vorm te geven. Alumni gaven tijdens de audit aan dat ze behoefte hebben aan intervisie.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool van Amsterdam Hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. de hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek – Hogeschool van Amsterdam

Agenda 9 november 2017

Accreditatie opleiding Voeding & Diëtetiek

Locatie: Faculteit Bewegen Sport en Voeding, 't Eethuysje

Thema's: Student, Onderwijs en Werkveld

8:00-8:15	Inloop
8:15-8:45	Intern overleg
8:45-9:00	Welkom panel <i>Wilma Scholte Opreimer, decaan</i> <i>Lenno Munnikes, opleidingsmanager</i> <i>Matthijs Cikot Roos, voorzitter OC</i>
9:00-10:00	Rondleiding; gebouw, foodlab, voedingslab met gewichtspakken <i>Foodlab: Janne Mulders, docent / Lars Vierbergen, alumnus initiatiefnemer Foodlab</i> <i>Bewegingslijn: Janine Reitsema, docent / Ricardo Goezinne & Jos Groot, studenten</i> <i>ANAC: Mariette van Rijmenam, medewerker stagebureau & coördinator ANAC + Eva Wijnker Bobbie Schipper, 4e jaars studenten afstudeerproject VITAMINE</i>
Student	
10:00-11:00	Dialogoog met studenten <i>Matthijs Cikot Roos, voorzitter OC, 3 HP</i> <i>Julie Visser, secretaris OC, 3 ND</i> <i>Boy van den Reijen, oud voorzitter OC, 4 HP</i> <i>Ricardo Goezinne, 1.2</i> <i>Jos Groot, 1.2</i> <i>Esmá Toraman, 2.3</i> <i>Marie Spiering, 3, NPM</i> <i>Sander de Graaf, 3 NPM</i> <i>Silke Hopman, 4 ND</i>
11:00-11:15	Koffiepauze/intern overleg <i>Foodlab SMAAK bonbons door eerstejaars studenten (2e prijs SMAAK event)</i> <i>o.l.v. Janne Mulders, docent</i>
Thema's: Student-Onderwijs-Werkveld	
11:15-12:00	Dialogoog over de thema's vanuit managementperspectief <i>Lenno Munnikes, opleidingsmanager</i> <i>Ljiljana Stanic-Jovic, teamcoördinator hoofdfase</i> <i>Marielle Engberink, teamcoördinator afstudeerfase</i> <i>Joke van Eden, voorzitter curriculum commissie</i> <i>Peter Weijs, lector Gewichtsmanagement</i>
12:00-12:45	Lunch panel en intern overleg (inclusief 5 minuten uitleg student 'food cultures') <i>Freek Morren, docent + klas 2e jaars studenten Food cultures</i>
12:45-14:15	<u>Dialogoog werkveld</u>

	<p><i>Miriam van der Werf, docent & werkzaam als diëtist in AMC</i> <i>Sara Dorsman-Verschure, docent & werkzaam als diëtist in AvL</i> <i>Mike Tieland, docent en senior onderzoeker lectoraat</i> <i>Saskia Veerkamp, stagecoördinator</i></p> <p><i>Silke Hopman, 4e jaars student ND</i> <i>Sameh Gabriel, ND alumnus sinds 2012</i> <i>Cheyenne Gouwerok, ND alumnus sinds 2017</i> <i>Jochem de Bont, NPM alumnus sinds 2014</i> <i>Jonathan Klaassen, NHP alumnus sinds 2013</i></p> <p><u>Dialogoog onderwijs</u> <i>Piet Moonen, docent, lid curriculumcommissie (CC)</i> <i>Marleen Keus, docent</i> <i>Anne Doornbos, docent, coördinator internationalisering</i> <i>Amely Verreijen, docent</i> <i>Yvonne Booij, docent, lid CC</i> <i>Freek Morren, docent, lid CC</i> <i>Annemarie Both-Zuur, docent, lid CC</i> <i>Joke van Eden, docent, voorzitter CC</i> <i>Sander de Graaf, 3^e jaars student NPM</i> <i>Beatrix Neves, internationale student, semester 5</i></p> <p><u>Dialogoog student</u> <i>Jacqueline Commandeur, docent, coördinator internationalisering</i> <i>Anne-Jet Pruiksma, docent, coordinator instroom</i> <i>Annemarie Waal, docent, voorzitter toetscommissie</i> <i>Anouk van der Steen, docent, lid CC</i> <i>Ricardo Goezinne, 1^e jaars student</i> <i>Jos Groot, 1^e jaars student</i> <i>Marie Spiering, 3^e jaar student NPM</i></p>
14:15-14:45	Pauze/intern overleg
Dialogoog over borging	
14:45-15:15	<p>Dialogoog over borging aan de hand van twee casussen</p> <p><i>Sieta Blank, voorzitter examencommissie</i> <i>Els Groenewoud, afstudeercoördinator</i> <i>Hanna Zijlstra, docent, vice-voorzitter examencommissie, betrokken beoordelaar casus 1</i> <i>Emilie de Zoete, docent, betrokken beoordelaar casus 1</i> <i>Freek Morren, docent, betrokken beoordelaar casus 2</i> <i>Piet Moonen, docent, betrokken beoordelaar casus 2</i></p>
15:15-16:15	intern overleg/opmaken beoordeling/inzage documenten
16:15-16:45	terugkoppeling
16:45-17:00	Afsluiting met een hapje

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van September 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijdse variant.

De opleiding heeft haar zelfevaluatie online aangeboden via een interactieve website. De opleiding heeft bewust gekozen voor een moderne vorm, omdat zij op deze wijze meer recht denkt te doen aan de innovatieve koers die de opleiding de afgelopen jaren heeft ingezet. Op de website kon het panel films, brondocumenten en andere teksten inzien. Het bijgevoegde opleidings- en toetsplan gaf de opbouw en de inrichting van het curriculum weer. De tekst op de site was inleidend en verbond de informatie in de films en de documenten. De films met diverse stakeholders (studenten, werkveldvertegenwoordigers, alumni, docenten, management, leden van de toets- en examencommissie) vormden een belangrijk onderdeel van de zelfevaluatie en gaven het panel veel informatie over de verschillende onderwerpen die behandeld worden bij de diverse standaarden uit het beoordelingskader.

De visitatie op 9 november was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'. De opleiding had, zoals te zien is in het programma, een aantal interactieve momenten ingebouwd aan de hand waarvan zij het panel meenam in de eigenheid van de opleiding. Gedurende de hele dag stonden de thema's Onderwijs-Student-Werkveld onder een Amsterdamse vlag centraal.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding(en) voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De accreditatie van de vier opleidingen Voeding & Diëtetiek vindt plaats binnen de kaders van de clustervisitatie. De opleidingen zijn beoordeeld door twee evaluatiebureaus: de NQA (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) en Hobéon (De Haagse Hogeschool, Hanzehogeschool Groningen en de Hogeschool van Amsterdam). Tussen de verschillende auditpanels is ervoor gezorgd dat er sprake is van een dakpansgewijze overlap tussen de leden van de vier auditpanels waardoor afstemming over de voorbereiding en auditresultaten tussen de auditpanels mogelijk was.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding in de vorm van een interactieve website
- Studentenhoofdstuk zelfevaluatie 2017 – opleidingscommissie Voeding en Diëtetiek
- Onderwijs- en examenregeling 2017-2018
- Opleidings- en toetsplan hbo-bachelor Voeding en Diëtetiek 2017, inclusief bijlagen zoals:
 - Invulling onderwijsprogramma's per studiejaar of semester
 - Competentiematrix
 - Toetsprogramma 2016-2017
 - Toetsmatrijs
 - Lijst met examinatoren/assessoren van de opleiding 2016-2017
- Landelijk opleidingsprofiel opleidingen Voeding en Diëtetiek, april 2015
- National Transcript opleidingen Voeding en Diëtetiek 2016-2021
- Aanbevelingen, acties en sterke punten naar aanleiding van de accreditatie 2011 en interne audit 2015
- Instroomcijfers en informatie (dashboard) over studiesucces
- Jaarverslag examencommissie 2015-2016, d.d. 23 december 2016
- Jaarverslag examencommissie 2016-2017 in cijfers
- Overzicht van het ingezette personeel op de website
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.
- NSE resultaten.

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken⁵:

Aantal	Studentnummer	Differentiatie
1	2016120	NHP
2	2016130	NPM
3	2016209	ND
4	2016220	ND
5	2016226	ND
6	2016230	NHP
7	2016247	NPM
8	2017109	ND
9	2017120	NHP/NPM
10	2017142	NPM
11	2017211	NHP
12	2017219	ND
13	2017225	ND
14	2017236	NPM
15	2017261	NHP

⁵ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Voeding en Diëtetiek
----------------------	--------------------------

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
Dhr. W.L.M. (Wienke) Blomen	De heer Blomen is directeur van Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
Prof. Dr. J.C. (Jaap) Seidell	De heer Seidell is hoogleraar Voeding en Gezondheid aan de VU en het VU medisch centrum en één van de twee universiteitshoogleraren van de Vrije Universiteit in Amsterdam. Ook is hij directeur van het Instituut voor Gezondheidswetenschappen aan de VU. Naast zijn functie als hoogleraar aan de VU is de heer Seidell tevens wetenschappelijk directeur van het Onderzoekscentrum Preventie Overgewicht Zwolle (OPOZ, Windesheim) en voorzitter van het Partnerschap Overgewicht Nederland (PON).
Dhr. S. (Sebastiaan) Aalst	De heer Aalst is een van de oprichters en directeur bij Food Cabinet en houdt zich bezig met (oplossingen voor) voedselvraagstukken en duurzame ontwikkeling.
Dhr. B. (Bas) Agricola	De heer Agricola werkte acht jaar als diëtist in verschillende academisch medische centra en is in 2006 begonnen als docent aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen bij de opleiding Voeding en Diëtetiek.
Dhr. C. (Coen) Dros	De heer Dros is student Voeding en Diëtetiek aan de Hanzehogeschool Groningen.
D.P.M. (Daniëlle) de Koning MSc.	secretaris

Op 19 juli 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Amsterdam, onder het nummer 005828.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl